ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΒΑΣΩ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΑΦΗ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΧΡΥΣΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ

Η ταφή ενός παιδιού με χρυσά κτερίσματα αποκαλύφθηκε στην περιοχή Μηλιά του Δήμου Μαντίνειας, στη διάρκεια εκσκαφής θεμελίων οικοδομής. Τα οστά του παιδιού ήταν τοποθετημένα σε μαρμάρινο «δοχείο», με χαραγμένη εξωτερικά μια λεοντοκεφαλή και την επιγραφή «ΧΑΙΡΕ». Στο κεφάλι του είχαν τοποθετηθεί κτερίσματα και φύλλα χρυσού, ενώ στο λαιμό έφερε χρυσό περιδέραιο και στο χέρι φορούσε χρυσό δαχτυλίδι με παράσταση ιππέα. Γύρω του βρέθηκαν πήλινα και χάλκινα αγγεία, μια ξύστρα που χρησιμοποιούσαν αθλητές και ένα ειδώλιο βατράχου, που οι αρχαιολόγοι εκτιμούν ότι ήταν το αγαπημένο του παιχνίδι. Τα ευρήματα χρονολογούνται στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους και θεωρούνται εξαιρετικά σημαντικά καθώς είναι η πρώτη φορά που αποκαλύπτονται χρυσά κτερίσματα στην περιοχή. Οι αρχαιολόγοι της ΛΘ΄ ΕΠΚΑ συνεχίζουν την ανασκαφή, ενώ τα αρχαία αντικείμενα έχουν μεταφερθεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Τρίπολης για φύλαξη και συντήρηση.

ΜΑΝΤΡΑ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ

Νέα ευρήματα ήρθαν στο φως στη Μάντρα Δεσποτικού κατά τη φετινή ανασκαφική περίοδο. Συγκεκριμένα αποκαλύφθηκαν τρεις αρχαϊκοί τοίχοι οι οποίοι προσθέτουν σημαντικά στοιχεία σχετικά με την κάτοψη του Νότιου Συγκροτήματος και του λατρευτικού περιβόλου του αρχαϊκού ιερού του Απόλλωνα. Επίσης, η ανασκαφή σε πηγάδι, το οποίο είχε αποκαλυφθεί το 2007 βορειοδυτικά της κτηριακής ενότητας Ι, απέδειξε ότι πρόκειται για δεξαμενή βάθους 3,40 μ. με πυθμένα και τοιχώματα επενδεδυμένα με κονίαμα. Στη διάρκεια καθαρισμού των τοίχων των ύστερων κτισμάτων εντοπίστηκαν και αποτοιχίστηκαν αρχιτεκτονικά μέλη, όπως τμήματα σπονδύλων, τμήμα επιστυλίου και γείσου, καθώς και τμήμα πώρινης τριγλύφου, στοιχείο που συνηγορεί στην ύπαρξη πρωιμότερης οικοδομικής φάσης του ιερού. Στα σημαντικά κινητά ευρήματα συγκαταλέγονται ένα μαρμάρινο κεφάλι αρχαϊκού κούρου αρκετά διαβρωμένο, μαρμάρινο δάκτυλο χεριού αγάλματος φυσικού μεγέθους, ακέραια σιδερένια αιχμή δόρατος, τρία χάλκινα νομίσματα και θραύσματα ερυθρόμορφου κρατήρα αττικού εργαστηρίου της εποχής του πλούσιου ρυθμού (τελευταίο τέταρτο του 5ου αι. π.Χ.), η εύρεση του οποίου επιβεβαιώνει τη σχέση του ιερού με την Αττική.

ΒΡΕΘΗΚΕ Η ΚΕΦΑΛΗ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΦΟΡΟΥ ΣΤΑ ΚΑΛΙΝΔΟΙΑ;

Δύο κεφαλές, η μία μαρμάρινη και η άλλη χάλκινη, συγκαταλέγονται στα ευρήματα της πρόσφατης ανασκαφής στα αρχαία Καλίνδοια. Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Κώστα Σισμανίδη, επικεφαλής της ανασκαφής, η μαρμάρινη κεφαλή ανήκει στον Θωρακοφόρο, τον ανδριάντα του Οκταβιανού Αυγούστου που βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, ενώ η χάλκινη κεφαλή αποδίδει πιθανότατα κάποιον τοπικό άρχοντα. Η ανασκαφή θα συνεχιστεί με έρευνα της πόλης που εκτείνεται γύρω από την αγορά.

ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΙΓΩΝ

Ο σκελετός άνδρα που βρέθηκε το καλοκαίρι του 2008 στην αγορά των Αιγών ανήκει σε έφηβο ηλικίας 14-17 χρόνων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανθρωπολογικής εξέτασης, γεγονός που συνηγορεί στην υπόθεση ότι πρόκειται για έναν από τους δύο νόθους γιους του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ωστόσο δεν κατέστη ακόμα δυνατή η εξακρίβωση του φύλου και της ηλικίας των οστών της δεύτερης ταφής που ήρθε στο φως τον Απρίλιο του 2009, σε μικρή απόσταση από την πρώτη, καθώς τα οστά είναι κονιορτοποιημένα.

ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ Ο ΤΥΜΒΟΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ

Στην περιοχή της Βαρυμπόμπης από το 2006 έχει χαρακτηριστεί αρχαιολογικός χώρος ένας τύμβος, διαμέτρου περίπου 40 μ. και ύψους 13 μ., που θεωρείται ότι ανήκει στον Σοφοκλή. Κατά την ανασκαφή στο σημείο είχε βρεθεί λάρνακα με τα οστά ηλικιωμένου άνδρα καθώς και ένα κομμάτι ξύλου με ρόζους το οποίο θεωρήθηκε ότι ήταν η βακτηρία του Σοφοκλή. Στο χώρο θα γίνουν εργασίες συντήρησης και ανάδειξης, ενώ σε

δεύτερη φάση θα κατασκευαστεί και στέγαστρο.

ΑΣΥΛΗΤΟΙ ΤΑΦΟΙ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

Δύο ασύλητοι τάφοι, ηλικίας περίπου 2.400 ετών, ήρθαν στο φως στη διάρκεια οικοδομικών εργασιών στον Σταφιδόκαμπο Ανδραβίδας. Πρόκειται για δύο ταφικούς πίθους που περιείχαν κεραμική και τερακότες, οι οποίοι χρονολογούνται στον 4ο αι. π.Χ.

ΨΗΦΙΔΩΤΑ ΔΑΠΕΔΑ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ

Σημαντικά ψηφιδωτά δάπεδα έχουν αποκαλυφθεί στη Χαλκίδα. Συγκεκριμένα πρόκειται για μια αίθουσα με ψηφιδωτά δάπεδα φτιαγμένα από τετράγωνες ψηφίδες λευκού, μαύρου, ερυθρού και λευκορόδινου χρώματος. Το κεντρικό θέμα είναι δύο πυγμάχοι σε αγωνιστική στάση, θέμα κοινό στα αρχαία στάδια της Ιταλίας. Ο χώρος, που οι αρχαιολόγοι δεν έχουν αποφασίσει αν ήταν αρχαία παλαίστρα ή ρωμαϊκή έπαυλη, αναμένεται να αναδειχθεί σύντομα ώστε να καταστεί επισκέψιμος.

ΑΡΧΑΙΟΙ ΤΑΦΟΙ ΣΤΗΝ ΕΡΕΤΡΙΑ

Η παρατηρητικότητα ενός ιδιώτη οδήγησε στην αποκάλυψη πέντε αρχαίων τάφων στην παραλία Παλαιοχωρίων Αμαρύνθου, κοντά στην Ερέτρια. Οι αρχαιολόγοι που ερεύνησαν το σημείο δήλωσαν ότι πρόκειται για κεραμοσκεπείς τάφους της ελληνιστικής ή της ρωμαϊκής περιόδου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΑΣΟΥ

Ύστερα από εργασίες επέκτασης και αναμόρφωσης που κράτησαν περίπου έξι χρόνια, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θάσου άνοιξε τις πύλες του στο κοινό. Σε 16 αίθουσες, έκτασης 1.400 τ.μ., φιλοξενούνται περίπου 1.700 ευρήματα από το νησί που καλύπτουν το σύνολο της ιστορίας του, από τα προϊστορικά μέχρι και τα ύστερα βυζαντινά χρόνια. Από τα εκθέματα ξεχωρίζουν ο εντυπωσιακός αρχαϊκός κούρος, εμβληματικό εύρημα της Θάσου, που κοσμεί την αίθουσα υποδοχής, και διάφορα ευρήματα που συνδέονται με τον ονομαστό στην αρχαιότητα θασιακό οίνο.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

Στις δύο αίθουσες του ανακαινισμένου κτιρίου του 1ου Καποδιστριακού Δημοτικού Σχολείου στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο Σαλαμίνας. Στα 340 τ.μ. του Μουσείου εκτίθενται γύρω στα 500 αντικείμενα από τα προϊστορικά έως τα κλασικά και ρωμαϊκά χρόνια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αγγεία της μυκηναϊκής περιόδου αλλά και το «κύπελλο του Ευριπίδη», ένας μελαμβαφής σκύφος όπου αναγράφεται το όνομά του, τα οποία εκτίθενται για πρώτη φορά.

Η ΜΕΔΟΥΣΑ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Η Κεντρική Δημόσια Βιβλιοθήκη Βέροιας εγκαινίασε τον διαδικτυακό της τόπο «Μέδουσα» (medusa.libver.gr). Στη «Μέδουσα», οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν ψηφιοποιημένο το αρχείο εφημερίδων, καρτ ποστάλ και βιβλίων της Βιβλιοθήκης, υλικό από την Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου της Βέροιας καθώς και τη συλλογή του τοπικού παραρτήματος του Λυκείου Ελληνίδων. Για τη δράση της στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας τιμήθηκε πρόσφατα από το ίδρυμα Bill & Melinda Gates με το βραβείο «Πρόσβαση στη Μάθηση» που συνοδεύεται από 1 εκατ. δολάρια.

ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΔΩΔΩΝΗΣ

Αγώνα με το χρόνο δίνουν οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για να αποτρέψουν την καταστροφή του θεάτρου που οφείλεται κυρίως στο ότι η τοπική ασβεστολιθική πέτρα με την οποία κατασκευάστηκε τρίβεται και διαλύεται. Πρόσφατα ολοκληρώθηκαν οι επεμβάσεις στερέωσης και αποκατάστασης που έγιναν πιλοτικά στην πρώτη κερκίδα, ωστόσο το αποτέλεσμα φαίνεται να διχάζει. Ο τεχνητός λίθος που χρησιμοποιήθηκε για την αποκατάσταση των κατεστραμμένων εδωλίων της κερκίδας δείχνει ψεύτικος, έτσι σε συνεδρίαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου συζητήθηκε το ενδεχόμενο λάξευσής του και η προσπάθεια καλύτερης χρωματικής προσαρμογής στο αυθεντικό υλικό.

ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΙΔΑΛΙΟ

Ένα μεγάλο οχυρωμένο κτιριακό συγκρότημα που θεωρείται το Παλάτι ή Διοικητικό Κέντρο του αρχαίου Ιδαλίου είναι το σημείο που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των αρχαιολόγων που ανασκάπτουν από το 1991 την αρχαία πόλη της Κύπρου, με επικεφαλής τη δρα Μαρία Χατζηκωστή (διευθύντρια του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου). Το συγκρότημα, που είναι το μεγαλύτερο που έχει εντοπιστεί μέχρι σήμερα στην Κύπρο, περιλαμβάνει έναν τριπλό ελιόμυλο, μοναδικό στο είδος του, στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, δρόμους που οδηγούν από την εξωτερική πύλη στις αυλές του συγκροτήματος, πύργους και επιβλητικά συγκροτήματα αποθηκών, κατοικιών και στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Κατά τη διάρκεια της φετινής ανασκαφής αποκαλύφθηκαν δύο νέα συγκροτήματα δωματίων, στα οποία βρέθηκαν πίθοι, μεγάλα αγγεία, επιγραφές και τμήματα χάλκινης ασπίδας. Ο αρχαιολογικός χώρος θα ενωθεί με το Τοπικό Μουσείο του Αρχαίου Ιδαλίου και σύντομα αναμένεται να ανοίξει για το κοινό.

ΑΝΑΣΤΗΛΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Τρία χρόνια αναμένεται να διαρκέσουν οι εργασίες αναστήλωσης και συντήρησης του αρχαίου θεάτρου της Μήλου, ο προϋπολογισμός των οποίων φτάνει το 1,5 εκατ. ευρώ. Το θέατρο, χωρητικότητας 2.800 θέσεων, εντοπίστηκε το 1814 και ανασκάφηκε συστηματικά το 1994

και το 1995 από την ΚΑ΄ ΕΠΚΑ (διά της Φωτεινής Ζαφειροπούλου). Σήμερα από το κοίλο σώζονται οι επτά κερκίδες με εδώλια από λευκό μάρμαρο έως και σε 9 σειρές, ενώ από τις μαρμάρινες βαθμίδες των 8 κλιμάκων σώζονται μόνο τρεις. Η ανασκαφή αποκάλυψε το τμήμα της θεμελίωσης της σκηνής κατά μήκος της δυτικής πλευράς της ορχήστρας και του κοίλου, καθώς και τους δύο δρόμους που οδηγούσαν προς αυτό.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΣΤΙΣ ΣΕΡΡΕΣ

Νεκροταφείο, πιθανότατα της μεταβυζαντινής περιόδου, ήρθε στο φως στη Νεράιδα Παλαιοκάστρου στη διάρκεια εργασιών για την κατασκευή του ΧΥΤΥ (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων) της περιοχής. Στο νεκροταφείο θα διεξαχθούν οι απαραίτητες μελέτες και ανασκαφές για την ακριβή χρονολόγησή του.

ΝΕΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΤΟΥ ΜΑΖΩΤΟΥ

Σημαντικά ευρήματα ήρθαν στο φως στη διάρκεια της πρώτης ανασκαφικής περιόδου στο Ναυάγιο του Μαζωτού στην Κύπρο. Η έρευνα επικεντρώθηκε στα νότια της θέσης και εκτός από τους αμφορείς του φορτίου, αποκαλύφθηκαν δύο μολύβδινες ράβδοι με υπολείμματα ξύλου, οι οποίες αποτελούσαν τμήμα του στύπου μίας από τις άγκυρες του πλοίου. Το εύρημα δίνει νέες διαστάσεις στη σημασία του ναυαγίου και ενισχύει τις πιθανότητες διατήρησης ξύλου από το σκαρί του πλοίου. Εξάλλου ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις συνθήκες ζωής των ναυτικών της αρχαιότητας παρουσιάζει το πλήθος ελαιοπυρήνων που βρέθηκαν κατά την ανασκαφή, αφού πρόκειται πιθανότατα για τις προμήθειες τροφής του πληρώματος. Τα ευρήματα μεταφέρθηκαν για συντήρηση στο Μουσείο της Λάρνακας. Να σημειωθεί ότι η έρευνα στο ναυάγιο του Μαζωτού είναι η πρώτη υποβρύχια αρχαιολογική έρευνα που διενεργείται από αποκλειστικά κυπριακούς φορείς και ουσιαστικά σηματοδοτεί τη γένεση της ενάλιας αρχαιολογίας στην Κύπρο.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO

Το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO προκηρύσσει διεθνή διαγωνισμό για τη δημιουργία του επόμενου επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Patrimonito και η Παγκόσμια Κληρονομιά». Πρόκειται για σειρά ταινιών μικρού μήκους με κεντρικό χαρακτήρα τον Patrimonito (Κληρονομούλη) ο οποίος βοηθά τα παιδιά να μάθουν για ένα Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, προτείνοντας λύσεις για τη διατήρηση του μνημείου. Στόχος της σειράς είναι να κινητοποιηθούν οι νέοι ώστε να συμμετάσχουν ενεργά στη διατήρηση της Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ο διαγωνισμός, στον οποίο μπορούν να συμμετάσχουν νέοι ηλικίας 12-18 ετών, φέτος επικεντρώνεται σε θέματα που τονίζουν τη σχέση μεταξύ της Παγκόσμιας Κληρονομιάς και κοινοτήτων, τον αειφόρο τουρισμό, την αειφόρο ανάπτυξη και τη βιοποικιλότητα, και αφορά τα εξής ελληνικά Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς: Ναός Επικούριου Απόλλωνος στις Βάσσες, Ακρόπολη Αθηνών, Αρχαιολογικός Χώρος Δελφών, Ιερό του Ασκληπιού στην Επίδαυρο, Αρχαιολογικός Χώρος Ολυμπίας, Δήλος, Πυθαγόρειο και Ηραίο Σάμου, Αρχαιολογικός Χώρος Αιγών (Βεργίνα), Αρχαιολογικός Χώρος Μυκηνών και Τίρυνθας, Άγιον Όρος, Μετέωρα, Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης, Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου, Αρχαιολογικός Χώρος Μυστρά, Μονή Δαφνίου, Μονή Οσίου Λουκά και Νέα Μονή Χίου, Χώρα, Μονή Αγ. Ιωάννη του Θεολόγου και Σπήλαιο Αποκάλυψης Πάτμου, Παλαιά Πόλη Κέρκυρας. Κάθε εικονογραφημένη ιστορία πρέπει να υποβληθεί στην Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNESCO (Ακαδημίας 3, 7ος όροφος, Αθήνα Τ.Κ. 10027, unescogr@mfa.gr ή info@unesco-hellas.gr), έως τις 15.12.2010. Για περισσότερες πληροφορίες: http://www.unesco-hellas.gr/gr/2_0.htm

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

«Ευώδης, ευκτιμένη Κύπρος – The Cradle and the Crossroads of the Mediterranean» είναι ο τίτλος διεθνούς συνεδρίου το οποίο διοργανώνει το Ινστιτούτο Κλασικών, Μεσογειακών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Wroclaw στην Πολωνία (2-3.12.2010). Τα θέματα του συνεδρίου αφορούν τη λογοτεχνία και την τέχνη της Κύπρου, τις πολιτισμικές επαφές του νησιού, την αρχαία και μεσαιωνική γλώσσα και τις κυπριακές διαλέκτους, τους μύθους και τη θρησκεία στην αρχαία Κύπρο, σταθμούς της κυπριακής ιστορίας και το θαλάσσιο εμπόριο. Προθεσμία υποβολής συμμετοχής: 15.10.2010. Πληροφορίες: Dr Agnieszka Kotlińska-Toma, agnieszka.toma@gmail.com, http://ifkika.uni.wroc.pl/?a=14

ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Συνέδριο με θέμα «Οχυρωματική αρχιτεκτονική στην Πελοπόννησο (5ος-15ος αιώνας)» συνδιοργανώνουν η 25η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στο Λουτράκι Κορινθίας τον Μάιο του 2011 και οι θεματικοί του άξονες περιλαμβάνουν το ιστορικό και το τοπογραφικό πλαίσιο δημιουργίας και εξέλιξης των οχυρώσεων, ζητήματα τυπολογίας σε επίπεδο γενικής σύνθεσης και ειδικών αρχιτεκτονικών στοιχείων, κατασκευής και μορφολογίας, καθώς και την εξέταση των στοιχείων της αμυντικής τεχνολογίας (εφαρμογή και εξέλιξη). Στη θεματολογία εντάσσονται επίσης η σχετική με την οχυρωματική ορολογία και ζητήματα χρονολόγησης και περιοδολόγησης των αμυντικών κατασκευών. Αντικείμενο ανακοινώσεων μπορούν να αποτελέσουν θέματα ιστορί-

ας και αρχιτεκτονικής των οχυρώσεων καθώς και ζητήματα μεθοδολογίας και ιστορίας της σχετικής έρευνας. Προθεσμία υποβολής συμμετοχής: 31.10.2010. Δηλώσεις συμμετοχής και πληροφορίες: Γραμματεία του Συνεδρίου «Οχυρωματική αρχιτεκτονική στην Πελοπόννησο (5ος-15ος αιώνας)», υπόψη κ. Αντώνη Γεωργίου, 25η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αρχαία Κόρινθος, 20007. Τηλ.: 2741031443, e-mail: 25eba@culture.gr

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΟ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

«Το ξεχασμένο παρελθόν της Ευρώπης. Η κοιλάδα του Δούναβη, 5000-3500 π.Χ.... και οι σχέσεις της Ελλάδας με τα Βαλκάνια στη Νεολιθική εποχή» είναι ο τίτλος έκθεσης που θα φιλοξενηθεί στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης (Μέγαρο Σταθάτου, 7.10.2010-10.1.2011). Βασικό θέμα της είναι οι σημαντικοί πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης κατά την 5η και 4η χιλιετία π.Χ. Μέσα από 200 και πλέον εκθέματα, προερχόμενα από 22 μουσεία της Ρουμανίας, της Βουλγαρίας και της Μολδαβίας, αναδεικνύονται πτυχές της καθημερινής ζωής και της κοινωνικής οργάνωσης, της προηγμένης τεχνολογίας της περιόδου και της ιδεολογίας του νεολιθικού ανθρώπου. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται εντυπωσιακά ανθρωπόμορφα και ζωόμορφα ειδώλια, ομοιώματα σπιτιών της περιόδου, μερικά από τα πρωιμότερα χάλκινα και χρυσά αντικείμενα που έχουν βρεθεί σε ευρωπαϊκό έδαφος, εξαίρετης ποιότητας κεραμική, αντικείμενα από οστό, όστρεο κ.ά. Η έκθεση οργανώνεται από το Institute for the Study of the Ancient World του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, σε συνεργασία με το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Ρουμανίας στο Βουκουρέστι, με τη συμμετοχή του Περιφερειακού Ιστορικού Μουσείου της Βάρνας στη Βουλγαρία και του Εθνικού Αρχαιολογικού και Ιστορικού Μουσείου της Μολδαβίας στο Κισινάου. Παράλληλα με την έκθεση, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, οργανώνει μια συνοπτική παρουσίαση 90 αντικειμένων από ελληνικές νεολιθικές θέσεις, μέσω της οποίας αναδεικνύονται οι στενές σχέσεις της Ελλάδας με τα υπόλοιπα Βαλκάνια αλλά και οι ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τον ελλαδικό χώρο τη συγκεκριμένη περίοδο. Δίνεται έτσι η δυνατότητα να μελετηθεί η Ελλάδα στο ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο των Βαλκανίων και να κατανοηθεί η σχέση της με γενικότερα φαινόμενα της 5ης και 4ης χιλιετίας π.Χ. που οδήγησαν στην ακμή αλλά και την παρακμή των νεολιθικών πολιτισμών της ΝΑ Ευρώπης. Πληροφορίες: 210 7228321-3.

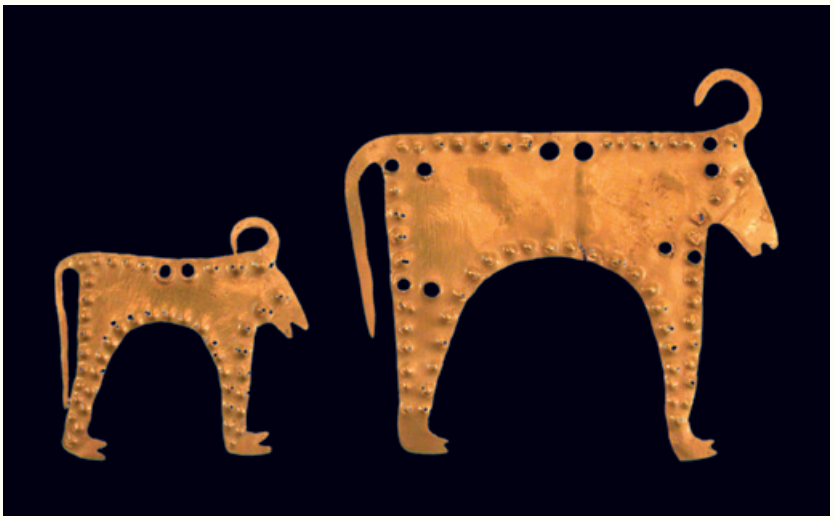

01

02

01 Χρυσά κοσμήματα σε σχήμα ζώων, πιθανώς ταύρων. 4400-4200 π.Χ., Νεκροταφείο Βάρνας (Βουλγαρία), τάφος 36. Πολιτισμός Βάρνας. Περιφερειακό Ιστορικό Μουσείο Βάρνας: 1633, 1634. Φωτ.: Rumyana Kostandinova Ivanova.

02 Πήλινα ειδώλια «στοχαστή» και καθιστής γυναικείας μορφής. 5000-4600 π.Χ., Cernavodă (Ρουμανία). Πολιτισμός Hamangia. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Ρουμανίας, Βουκουρέστι: 15906, 15907. Φωτ.: Marius Amarie.

03

04

03 Ο νομισματικός θησαυρός του Θορικού απαρτίζεται κατεξοχήν από αθηναϊκά τετράδραχμα (Νομισματικό Μουσείο Αθηνών, αρ. 190/1969).

04 Το τετράδραχμο της Αίτνας με την έξοχη παράσταση Σιληνού εκτίθεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα (Βασιλική Βιβλιοθήκη Βελγίου, Νομισματική συλλογή, συλλογή L. de Hirsch, αρ. 269).

05 Πορτρέτο του Περικλή στο Altes Museum του Βερολίνου (αρ. κατ. 1530). Ένα από τα τέσσερα γνωστά σωζόμενα πορτρέτα του Περικλή. Χρονολογείται στον 1ο αι. μ.Χ. και θεωρείται αντίγραφο του χάλκινου ανδριάντα που φιλοτέχνησε και έστησε στην Ακρόπολη ο μαθητής του Φειδία, Κρησίλας. Φωτ.: Johannes Laurentius.

05

Ο,ΤΙ ΛΑΜΠΕΙ... ΣΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Η βελγική συνεισφορά στην ελληνική νομισματική παρουσιάζεται μέσα από τη νέα περιοδική έκθεση που φιλοξενείται στο Νομισματικό Μουσείο Αθηνών και η οποία έχει τίτλο «Ό,τι λάμπει...: Η βελγική συνεισφορά στην ελληνική νομισματική» (Πανεπιστημίου 12, 29.9.2010-15.1.2011). Η Βελγική πρεσβεία, η Βελγική Σχολή Αθηνών, η Βασιλική Βιβλιοθήκη του Βελγίου και το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν, ως συνδιοργανωτές αυτής της έκθεσης, σπάνια αντικείμενα. Το μοναδικό τετράδραχμο της Αίτνας που ανήκει στη νομισματική συλλογή της Βασιλικής Βιβλιοθήκης του Βελγίου έρχεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Μνημεία της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς που διαφυλάχθηκαν χάρη στις συλλογές των δυτικοευρωπαϊκών κρατών συνδυάζονται με εκείνα που έχει φέρει στο φως η ανασκαφική αρχαιολογική έρευνα που διεξάγεται σε ελληνικό έδαφος. Η έκθεση εστιάζει στην έρευνα που πραγματοποιείται στο Θορικό, θέση-συνδετικό κρίκο ανάμεσα στα μεταλλεία του Λαυρίου και την αθηναϊκή νομισματοκοπία. Ο νομισματικός θησαυρός που προήλθε από τις ανασκαφές της Βελγικής Σχολής Αθηνών στο Θορικό και αποτελείται κατεξοχήν από αθηναϊκά τετράδραχμα εκτίθεται σε διαλεκτική σχέση με το θησαυρό αθηναϊκών απομιμήσεων από την Tell el-Maskhuta της Αιγύπτου αποδεικνύοντας τη διάδοση της αθηναϊκής νομισματοκοπίας και την επιρροή που αυτή ασκούσε στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η έκθεση είναι αποτέλεσμα διακρατικής συνεργασίας ανάμεσα στο Βέλγιο και την Ελλάδα και πραγματοποιείται με αφορμή την ανάληψη της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Βέλγιο κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2010 (από την 1η Ιουλίου). Η έκθεση πραγματοποιείται με την αποκλειστική χορηγία της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος από την ελληνική πλευρά και των εταιρειών Πυραμίς, AB Βασιλόπουλος, AXA Ασφάλειες, UCB και AEGEAN από τη βελγική. Πληροφορίες: 210 3612519, 210 3612190.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΞΑΝΘΙΠΠΟΥ

Το Μουσείο της Ακρόπολης παρουσιάζει την πρώτη θεματική του έκθεση με τίτλο «Περικλής Ξανθίππου» (έως τις 31.1.2011). Η έκθεση περιλαμβάνει λίγα αλλά σημαντικά αρχαιολογικά, επιγραφικά, νομισματικά και ιστορικά τεκμήρια και κεντρικό της έκθεμα είναι η κεφαλή του Περικλή από το Μουσείο Περγάμου στο Βερολίνο. Στόχος της είναι να βοηθήσει τον επισκέπτη να κατανοήσει τη σημασία των γλυπτών του Παρθενώνα ως προϊόντος του πολιτικού προγράμματος του Περικλή και της τέχνης του Φειδία. Στην έκθεση παρουσιάζονται οι ανατρεπτικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν

για την εφαρμογή της πρώτης δημοκρατίας, η επιμελώς στοχευμένη εσωτερική και εξωτερική πολιτική, ο έλεγχος της διαχείρισης των δημοσίων πιστώσεων για τον Παρθενώνα και το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς. Την επιμέλεια της έκθεσης έχει ο καθηγητής Δημήτρης Παντερμαλής με συνεργάτες τον αρχαιολόγο Θεμιστοκλή Βάκουλη και την αρχιτέκτονα Ελένη Σπάρτση.

«...ΑΝΕΦΕΡΑ ΕΓΓΡΑΦΩΣ»

Αυτός είναι ο τίτλος έκθεσης που διοργανώνουν το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και η Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων και η οποία φιλοξενείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (έως τις 31.10.2010). Στόχος της έκθεσης, στην οποία παρουσιάζεται αρχειακό υλικό από τα Αρχεία της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, είναι να φωτίσει θέματα κρίσιμης σημασίας για την ιστορία της Αρχαιολογίας στην Ελλάδα και να καταδείξει την ουσιαστική συμβολή του Αρχείου στην αρχαιολογική και ιστορική έρευνα. Μέσα από τα εκθέματα παρουσιάζεται η εξέλιξη πολλών αρχαιολογικών ή διοικητικών θεμάτων και αντλούνται σημαντικές αλλά και άγνωστες πληροφορίες για τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Στις ενότητες της έκθεσης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων στοιχεία για την ίδρυση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, την ανασκαφή στην Αρχαία Άλτη της Ολυμπίας, την περισυλλογή και καταγραφή αρχαιοτήτων κατά τον 19ο αιώνα, την Ενάλια Αρχαιολογία, το Πρώτο Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο, την Προστασία των Αρχαιοτήτων στον Β΄Παγκόσμιο Πόλεμο αλλά και την ίδρυση του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΡΥΛΟΣ

Στη μάχη του Μαραθώνα και στον ιστορικό της αντίκτυπο είναι αφιερωμένη η έκθεση που διοργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων με αφορμή τη συμπλήρωση 2.500 χρόνων από τη μεγάλη νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών (έως τις 30.11.2010). Μέσα από ψηφιακές αναπαραγωγές, αντίγραφα αρχαίων αντικειμένων, οπτικοακουστικό υλικό και διαδραστικές εφαρμογές, η έκθεση παρουσιάζει τους δύο αντίπαλους κόσμους –τον κόσμο των ελληνικών πόλεων και της Περσικής Αυτοκρατορίας– τις παραμονές της μάχης, την ίδια τη μάχη, αλλά και τη σημασία της τόσο κατά την αρχαιότητα όσο και κατά τη νεότερη εποχή. Το υλικό έχει παραχωρηθεί από το Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα, το Μουσείο Ολυμπίας, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το Μουσείο Ακροπόλεως, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, το Μουσείο Μπενάκη, το Βρετανικό Μουσείο, το Μουσείο της Πόλης της Μπρέσια, την ΕΡΤ και το Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο, την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, τη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη και πολλούς άλλους φορείς. Η έκθεση φιλοξενείται στον νέο εκθεσιακό χώρο του Ιδρύματος της Βουλής (Λεωφ. Αμαλίας 14, πληροφορίες: 210 3735109).

06

07

06 **F. Boissonnas, «Ο Παρθενώνας μετά τη βροχή».**

07 **Πορτρέτο του Fred Boissonnas.**

FRED BOISSONNAS

Έκθεση φωτογραφιών με τίτλο «Fred Boissonnas, εικόνες της Ελλάδας» φιλοξενείται στο Ναύπλιο, στον Εκθεσιακό Πολιτιστικό Χώρο της Alpha Bank (Κωλέττη 4, έως τις 31.10.2010, πληροφορίες 27520 96234). Ο Ελβετός Fred Boissonnas (1858-1946) έχει συνδέσει το όνομά του με την Ελλάδα. Από το 1903, που την επισκέφθηκε για πρώτη φορά, και για περίπου 30 χρόνια, όχι μόνον ως φωτογράφος αλλά και ως συγγραφέας, εικονογράφος και εκδότης βιβλίων με θέματα από την Ελλάδα, αποτέλεσε έναν από τους καλύτερους «πρεσβευτές» μας, αποκαλύπτοντας και προβάλλοντας στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο, με τη σπάνια αισθαντικότητα και τη μοναδική τεχνική του στη φωτογραφία, τα γεμάτα φως τοπία, τα λαμπρά αρχαία μνημεία και τη ζωντανή καθημερινότητα του ελλη-

νικού λαού. Η έκθεση πραγματοποιείται στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ Ναυπλίου 2010, στο οποίο τιμώμενη χώρα είναι η Ελβετία, και τη συνδιοργανώνουν η Alpha Bank και η Πρεσβεία της Ελβετίας με το Ριζάρειο Ίδρυμα και την Apeiron Photos. Το υλικό της έκθεσης και του λευκώματος που τη συνοδεύει ανήκει στο Ριζάρειο Ίδρυμα, ενώ η επιλογή και η επιμέλεια είναι του Ά. Κίτσου και του Γ. Δήμου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

«Σκεύη ιερά τω Θεώ ανατεθειμένα» είναι ο τίτλος έκθεσης την οποία διοργανώνει το Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού (έως τις 31.10.2010). Η έκθεση είναι αφιερωμένη στις εκκλησιαστικές τέχνες και περιλαμβάνει 110 αντικείμενα, έργα αργυροχρυσοχοΐας, ξυλογλυπτικής και χρυσοκεντητικής που χρονολογούνται από τον 16ο αιώνα και εξής και προέρχονται από ορθόδοξους και καθολικούς ναούς της Τήνου, καθώς και από τη συλλογή του Πανελληνίου Ιερού Ιδρύματος Ευαγγελιστρίας.

Στην έκθεση παρουσιάζονται: Ευαγγέλια από το 18ο αιώνα με πλούσια ανάγλυφη διακόσμηση και εικονογραφικά θέματα, δισκοπότηρα με πλούσιο διάτρητο, σφυρήλατο και εμπίεστο διάκοσμο, σταυροί λιτανικοί, ξυλόγλυπτοι και αργυροί, σταυροί ευλογίας και αγιασμού, θυμιατήρια κατακοσμημένα, εξαπτέρυγα ξυλόγλυπτα και αργυρά, καθώς και αργυρές-επίχρυσες επενδύσεις εικόνων, χρυσοκέντητοι επιτάφιοι και άλλα έργα υψηλής τέχνης επηρεασμένα από βυζαντινά πρότυπα και τη Δύση. Ο Ιωάννης Γκερέκος (συντηρητής έργων τέχνης και αρχαιοτήτων-μουσειολόγος) έχει την επιμέλεια της έκθεσης, την οποία συνοδεύει έγχρωμος κατάλογος έκδοσης του Ι.ΤΗ.Π., με φωτογραφίες επιλεγμένων εκθεμάτων της Χρύσας Παρασκευά και κείμενα του επιμελητή Ιω. Γκερέκου. Η έκθεση φιλοξενείται στο Μέγαρο του Ιδρύματος Τηνιακού Πολιτισμού στην Τήνο. Πληροφορίες: 22830 24742-3, 22830 29070.

08

09

08 Δίσκος, 1782. Ι. Μητρ. Ν. Ταξιαρχών πόλεως Τήνου.

09 Άγιο Ποτήριο, 1815 (έργο Αρμένιου αργυροχρυσοχόου). Συλλογή Καθολικής Αρχιεπισκοπής Τήνου.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Η Εταιρεία των Φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου διοργανώνει σειρά διαλέξεων στο Αμφιθέατρο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Τοσίτσα 1, 19:00) με ομιλητές τους: Ε. Βενέτη («Μαραθώνας: χθες, σήμερα, αύριο», 11.10.2010), Σ. Αρβανιτόπουλο («Δυοίν θάτερον: ο Μέγας Κωσταντίνος μεταξύ παλαιάς και νέας θρησκείας», 25.10.2010), Ε. Στασινοπούλου («Οι νησιωτικοί σφραγιδόλιθοι του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου», 1.11.2010), Μ. Βιγλάκη και Κ. Τσάκο («Το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο του Πυθαγορείου Σάμου», 8.11.2010), Ό. Κακαβογιάννη («Η ζωή σε έναν αρχαίο αγροτικό δήμο της Αττικής. Ο αρχαίος Μυρρινούς», 22.11.2010), Χ. Μπουλώτη («Το χαμόγελο της Μυκηναίας», 6.12.2010). Πληροφορίες: 210 8229633.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Στο πλαίσιο των σεμιναρίων επιγραφικής της Γαλλικής Σχολής Αθηνών θα δοθούν τρεις ενδιαφέρουσες διαλέξεις από τους: Χ. Κοκκινιά («Prospection épigraphique à Boubôn (Lycie)», 12.10.2010), D. Summa («Recherches sur le corpus de la Locride orientale», 14.11.2010) και F. Camia («Η λατρεία των Ρωμαίων αυτοκρατόρων στην Ελλάδα: η περίπτωση των πελοποννησιακών πόλεων», 14.12.2010). Οι διαλέξεις θα πραγματοποιηθούν στο Επιγραφικό Μουσείο (Τοσίτσα 1, 10:00-12:00). Πληροφορίες: 210 3679904.

ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Δύο διαλέξεις έχουν προγραμματιστεί για το επόμενο διάστημα από τη Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή. Ο C. Stray θα μιλήσει με θέμα «Liddell and Scott: The making and remaking of a Lexicon» (18.10.2010) και η M. Kenna (Swansea University) με θέμα «Here and now becomes then and there: Photography and society on Anafi» (25.10.2010). Οι διαλέξεις θα πραγματοποιηθούν στο κτίριο της Βρετανικής Σχολής Αθηνών (Σουηδίας 52, 19:00). Πληροφορίες: 210 7210974, 210 7292146.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΘΑΣΟΥ – ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ο Bernard Holzmann θα μιλήσει με θέμα «Le premier groupe sculpté du Dionysion de Thasos: nouvelles données» στο πλαίσιο των σεμιναρίων της Γαλλικής Σχολής Αθηνών (8.11.2010, 18:00). Η διάλεξη θα πραγματοποιηθεί στο κτίριο της Σχολής (Διδότου 6). Πληροφορίες: 210 3679904.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σειρά διαλέξεων διοργανώνει η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών για την περίοδο 2010-2011. Συγκεκριμένα θα μιλήσουν οι: K.W. Slane («A decent burial: Commemoration and community in Roman Corinth», 19.10.2010), C.W. Shelmerdine («The ordinary Mycenaean», 9.11.2010), W. Scheidel («The

quality of life in Classical Antiquity», 23.11.2010), Ξ. Αραπογιάννη («Παλιές και νέες αρχαιολογικές ανακαλύψεις στη Μεσσηνία», 7.12.2010), S. Faroqhi («Working in cotton, metal and fayence: Ottoman artisans in the early modern age», 14.12.2010). Οι διαλέξεις θα λάβουν χώρα στο κτίριο της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών (Cotsen Hall, Αναπήρων Πολέμου 9, 19:00). Πληροφορίες: 210 7236313.

ΒΙΒΛΙΑ

ΚΑΡΘΑΙΑ

Συλλογικό έργο
εκδ. Υπουργείο Πολιτισμού-Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων, Αθήνα 2009

Τρίγλωσσο έργο (ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά), με 176 εικόνες, που μας ξεναγεί στο χώρο, την ιστορία και το ιστορικό των ανασκαφών και της συντήρησης του αρχαιολογικού χώρου της Καρθαίας, στη Τζια (Κέα). Η Καρθαία είναι η τέταρτη πόλη της Κέας (οι άλλες τρεις είναι η Ιουλίς-η Χώρα, η Κορησία-το Λιμάνι και η Ποιήεσσα) η οποία ερευνήθηκε πρόσφατα. Οι ντόπιοι την ονομάζουν «Στες Πόλες», και λίγοι είναι αυτοί που έχουν περπατήσει την περιοχή, γιατί είναι δύσβατη και παραμένει χωρίς δρόμο. Όμως οι δύο σημαντικοί ναοί, αυτοί του Απόλλωνα, του 530 π.Χ., και της Αθηνάς (;), του 500 π.Χ., είχαν την τύχη να συντηρηθούν και να συμπληρωθούν όσο θεωρήθηκε απαραίτητο, χάρη στην αυτοθυσία (δεν είναι υπερβολικός ο όρος) των αρχαιολόγων, των τεχνικών και των τεχνιτών που εργάστηκαν εκεί επί επτά χρόνια.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙΣ ΗΜΩΝ

Ιωάννου Κ. Κοφινιώτου
εκδ. «Εκ Προοιμίου», Άργος 2008

Στις εκδόσεις «Εκ Προοιμίου» βρίσκουμε βιβλία ποιότητας Αργείων και Αργολιδέων συγγραφέων, παλαιότερων και σύγχρονων, προϊόντα μιας προσπάθειας ανάδειξης και προβολής του πνευματικού δυναμικού του τόπου, και δημιουργίας παρακαταθήκης για τις νεότερες γενιές. Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε η επανέκδοση ενός βιβλίου που αποτελούσε και αποτελεί τη μοναδική ολοκληρωμένη εργασία για την ένδοξη ιστορία του Άργους. «Η Ιστορία του Άργους από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρις ημών» είναι έργο του φιλόλογου Ιωάννη Κοφινιώτη και εκδόθηκε το 1892. Στις 510 σελίδες της, καλύπτει τη μυθική και την αρχαία εποχή, γεγονός που μαρτυρά την ευθύνη και το μόχθο του Ιωάννη Κοφινιώτη να συγγράψει μια τεκμηριωμένη αλλά και γλαφυρή λεπτομερή ιστορία της πόλης. Το βιβλίο, μια πολυτελής συλλεκτική έκδοση, τυπώθηκε όπως ακριβώς κατετέθη στην ελληνική γραμματολογία από τον συγγραφέα του, πριν από 118 χρόνια.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΗΣ ΚΑΙ Η «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ»

Βασίλης Κ. Δωροβίνης
εκδ. «Εκ Προοιμίου», Αθήνα 2009

Ο υπότιτλος του βιβλίου του ερευνητή της ιστορίας και διακεκριμένου δικηγόρου Βασίλη Δωροβίνη «Βιογραφικά – γύρω από την έκδοση – συλλογή άρθρων του. Αργείοι λόγιοι και ιστορική μνήμη» αποκαλύπτει τις προθέσεις του συγγραφέα. Στόχος του είναι να διαλευκάνει τον τρόπο και τις συνθήκες συγγραφής της *Ιστορίας του Άργους* του Ι.Κ. Κοφινιώτη και να ρίξει φως στη ζωή, την προσωπικότητα και το συνολικό έργο του συγγραφέα. Στο πρώτο μέρος του βιβλίου αναλύεται το ιστορικό της γραφής της *Ιστορίας του Άργους*, ενώ στο τέλος παρατίθεται παράρτημα με κείμενα προδρομικά της *Ιστορίας*, εργογραφία του Κοφινιώτη και τις θέσεις του για το «γλωσσικό ζήτημα» της εποχής. Στο δεύτερο μέρος, ακολουθεί μια σύντομη μελέτη για λογίους του Άργους που, από το τέλος του 19ου αιώνα μέχρι και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ασχολήθηκαν με την ιστορία του Άργους, άλλοι ως ιστορικοί και άλλοι ως ιστοριοδίφες.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Δρ Άλκηστις Χωρέμη-Σπετσιέρη
εκδ. Μίλητος, Αθήνα 2010

Ένα φωτογραφικό λεύκωμα με τα εκθέματα της Ακρόπολης στο νέο τους περιβάλλον, με σύντομο εισαγωγικό σημείωμα της Εφόρου Αρχαιοτήτων Ακροπόλεως ε.τ.

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΚΙΣΣΟΥ. ΙΣΤΟΡΙΑ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Αλέξανδρος-Φ. Λαγόπουλος (επιμ.)
Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2010

Μια έκδοση για το ναό της Αγίας Μαρίνας Κισσού, έναν από τους πιο αξιόλογους ναούς του Πηλίου και ένα από τα αντιπροσωπευτικότερα δείγματα της ελληνικής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής. Το βιβλίο αποτελεί έργο εκλεκτών επιστημόνων, καταξιωμένων στα αντίστοιχα πεδία τους, και εμπλουτίζεται με κείμενο του ίδιου του ιερέα του ναού, θεολόγου, π. Μιχαήλ Μιχάλαρου. Οι ειδικοί που συμμετέχουν καλύπτουν ένα ευρύ πεδίο, το οποίο δίνει ζωή στα σχέδια της αποτύπωσης, εντάσσοντάς τα σε ένα πολυδιάστατο πλαίσιο της εποχής ανέγερσης και αρχικής λειτουργίας του ναού. Οι διαστάσεις που συναπαρτίζουν το πλαίσιο αυτό είναι η ιστορική, η κοινωνικο-οικονομική, η πολεοδομική, η αρχιτεκτονική, η ζωγραφική και η ξυλογλυπτική. Ειδικά η πολεοδομική διάσταση, καλύπτεται από δημοσιευμένο παλαιότερα κείμενο του αείμνηστου λαογράφου του Πηλίου Κίτσου Α. Μακρή.

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Συλλογικό έργο
εκδ. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2010

Πολύ ενδιαφέρον λεύκωμα που μέσω των προσωπογραφιών των καθηγητών, ευεργετών και δωρητών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σκιαγραφεί την 172ετή πορεία

του, παράλληλη με αυτήν του Ελληνικού Έθνους. Εισαγωγικά δίνεται «Μια Συλλογή Ιστορίας και Παιδείας» (Δ. Παυλόπουλος), ακολουθούν «Η συγκρότηση της Συλλογής» (Ά.-Μ. Καντά) και η «Ταύτιση προσωπογραφουμένων και καλλιτεχνών» (Έ. Κίττα). Στη συνέχεια, στο τεχνικό μέρος παρουσιάζονται «Η συντήρηση των προσωπογραφιών» (Έ. Κίττα, Ε. Κέντρου, Κ. Νικάκης) και η «Μικρομορφολογία και χημική σύσταση μικροδειγμάτων μιας προσωπογραφίας» (Γ. Μαστροθεόδωρος). Τέλος, τη μελέτη συμπληρώνουν «Τα πλαίσια των προσωπογραφιών και η συντήρησή τους» (Α.Σ. Σαμπατάκος, Γ. Μαστροθεόδωρος) και η «Μελέτη διακόσμησης πλαισίων με χρήση ηλεκτρονικού μικροσκοπίου σάρωσης» (Γ. Μαστροθεόδωρος, Α.Σ. Σαμπατάκος). Ακολουθούν πίνακες α. προσωπογραφουμένων, β. καλλιτεχνών, γ. χώρων (Έ. Κίττα), Ευρετήριο προσωπογραφουμένων και περιλήψεις των κειμένων στην αγγλική γλώσσα.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ (1837-1982) ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΜΑΘΗΜΑΤΑ, ΤΟΜΟΣ Ι

Εποπτεία έκδοσης: Ιωάννης Καράκωστας, Αντιπρύτανης
Επιστημονική επιμέλεια: Άντα Διάλλα, Νίκη Μαρωνίτη
Εκδ. Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα 2010

Επιτέλους τα αρχεία γίνονται προσβάσιμα. Ένα σύντομο ιστορικό του Πανεπιστημίου της Αθήνας μάς εισάγει στην προσωπογραφία του ιδρύματος (Ι. Καράκωστας). Τα βιογραφικά σημειώματα των διδασκόντων συνοδεύουν πίνακες κατά κλάδο μαθημάτων. Παρατίθεται ο τίτλος της παράδοσης, το όνομα του διδάσκοντος, η χρονολογία της διδασκαλίας του και η ύπαρξη ή όχι φροντιστηρίου. Παράλληλα κυκλοφόρησε και ένα πολύ ενδιαφέρον DVD (43 λεπτών) με την ιστορία, την οργάνωση και τους στόχους του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, που υπήρξε και το πρώτο Πανεπιστήμιο της Βαλκανικής Χερσονήσου και της ευρύτερης Ανατολικής Μεσογείου. Την ταινία αυτή μπορεί κανείς να βρει στο γραφείο της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου.

ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Χριστίνα Π. Φίλη
εκδ. Παπασωτηρίου, Αθήνα 2009

Μια μελέτη, πάνω από 750 σελίδες, σε ένα θέμα που για πρώτη φορά εξετάζεται από τη σκοπιά αυτή. Η συγγραφέας, ιστορικός και μαθηματικός, η οποία ως καθηγήτρια στο ΕΜΠ έχει το χάρισμα του λόγου και χωρίς να μας διδάσκει, μας μαθαίνει να βλέπουμε το πολυδιάστατο των Μαθηματικών. Μιας επιστήμης για την οποία οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν πως είναι η βάση για όλες τις άλλες. Στο βιβλίο, μέσα από τις ιστορικές διαδρομές, τις βιογραφίες που τοποθετούνται στο κοινωνικο-ιστορικό τους πλαίσιο και τη γόνιμη σκέψη της συγγραφέως, ο αναγνώστης ανακαλύπτει το μεγαλείο των Μαθηματικών.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1935-2009

Επιμ. Δημήτρης Αρβανιτάκης, συνεργασία Σοφία Χάνδακα και Τάσου Σακελλαρόπουλου
Εκδ. Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 2009

Πρόκειται για τον κατάλογο των εκδόσεων του Μουσείου Μπενάκη που με την ποιότητα που τις χαρακτηρίζει συνοδεύουν επάξια τη μουσειακή δραστηριότητα του ιδρύματος. Οδηγοί, κατάλογοι, περιοδικά και μονογραφίες συνιστούν ένα σύνολο που στηρίζει την κουλτούρα του τόπου αυτού, προσφέροντας στους αναγνώστες άπειρες ευκαιρίες να δουν, να μάθουν, να σκεφτούν και να προχωρήσουν.

ΤΟ ΑΚΡΙΤΙΚΟ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ

Παύλος Τριανταφυλλίδης
εκδ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου, Αθήνα 2010

Ιδιαίτερα καλαίσθητος ο μικρός αλλά περιεκτικός και σαφής οδηγός τού σχεδόν άγνωστου αυτού ακριτικού νησιού, που βρίσκεται νότια της Σάμου, αναφέρεται κυρίως στην ανασκαφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το 2006 έως το 2010 στη θέση Καστράκι. Πλούσιο σε αρχαιολογικά κατάλοιπα, το μικρό αυτό νησί φαίνεται πως πρωτοκατοικήθηκε από την προϊστορική ήδη εποχή (3η χιλιετία π.Χ.). Κατά τον Θουκυδίδη (Ι, 8.2), οι πρώτοι κάτοικοι ήταν Κάρες, ενώ αργότερα ήρθαν οι Δωριείς και κατόπιν οι Ίωνες από τη Μίλητο. Χάρη στη νευραλγική του θέση, το Αγαθονήσι έζησε πολλές περιπέτειες έως το Μεσαίωνα , οπότε έγινε κρησφύγετο πειρατών. Τον 19ο αιώνα εποικίστηκε κυρίως από Πάτμιους. Ο οδηγός κυκλοφορεί σε ελληνική αλλά και σε αγγλική γλώσσα.

ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΑ

Ζακ Λακαριέρ
εκδ. Χατζηνικολή, Αθήνα 2010

Ευτυχής συνάντηση αυτή του Λακαριέρ με τον Παυσανία. Ενώ ο πρώτος διηγείται τη ζωή στην Ελλάδα του 2ου αιώνα, ο δεύτερος κοιτάζει το σήμερα με αγάπη και γνώση. Ένα αξέχαστο οδοιπορικό.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Σωτήρης Καδάς
εκδ. Εκδοτικός Οργανισμός Π. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2008

Σημαντικό λεύκωμα, που παρουσιάζει πάνω από 650 εικόνες από χειρόγραφα του Αγίου Όρους. Άγνωστο και πολύ πλούσιο υλικό, που συνοδεύεται από κατάλογο των εικονογραφημένων χειρογράφων, ένα εικονογραφικό ευρετήριο και 170 πίνακες. Ένα έργο χρήσιμο για τον κάθε μελετητή που επεκτείνει τους ορίζοντες της γνώσης μας.

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Αλίκη Σπυροπούλου
εκδ. Νήσος, Αθήνα 2010

Η πολύπλευρη μελέτη του αστικού χώρου του 19ου αιώνα, παράλληλα με τη σύγκριση με λογοτεχνικά κείμενα, δίνει

ένα αποκαλυπτικό αποτέλεσμα για μια εποχή που συνήθως αντιμετωπίζεται με ρομαντισμό και μόνο.

ΝΑΟΔΟΜΙΑ

Νικόλαος Μουτσόπουλος
εκδ. Studio Press, Θεσσαλονίκη 2010

Χρήσιμο πόνημα για όσους φοιτητές ασχολούνται με την αρχιτεκτονική. Η σαφήνεια και η οικονομία του λόγου το καθιστούν εύχρηστο εργαλείο μάθησης.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ

Μαρίνος Βλέσσας και Μαρία Μαλακού
εκδ. Αιώρα, 2010

Ίσως είναι το πρώτο ελληνικό βιβλίο που πραγματεύεται το θέμα αυτό. Το κείμενο, εμπεριστατωμένο, εξετάζει την εμφάνιση του χαρτιού, την επεξεργασία του και όλες τις επιπτώσεις της παρουσίας του στον πολιτισμό.

1.864 ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ

Ίνα Αναγνωστοπούλου
και Λία Μπουσούνη -Γκέσουρα
εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2010

Μια συλλογή παροιμιών, που συνοδεύονται από τις εξηγήσεις πού και πώς χρησιμοποιούνται, όπως δείχνει και ο υπότιτλος του πονήματος «Ξέρουμε τι σημαίνουν;», μας παρουσιάζουν οι εξαιρετικές φιλόλογοι, γνωστές από το προηγούμενο έργο τους: «Το λέμε σωστά; Το γράφουμε σωστά;» με στόχο να κάνουν προσιτή τη λαϊκή σοφία του τόπου μας.

ANCIENT ROME IN 3D

Πρόκειται για DVD εικονικής αρχαιολογίας, που μας ταξιδεύει μέσα στο χρόνο και το χώρο, με τη βοήθεια της ψηφιακής ανακατασκευής και σύγχρονων φωτογραφιών, στην αρχαία Ρώμη. Ξενάγηση μιας ώρας, σε δεκατέσσερα μνημεία και σε επτά γλώσσες. Η ταινία είχε βραβευτεί το 2002 στον ΑΓΩΝΑ, για την επιστημονική της προσέγγιση στο θέμα και κυκλοφόρησε στο εμπόριο το 2009 (www.altair4.com).

Παροράματα τεύχους 115
Στη σελίδα 127, 3η στήλη, 2η παράγραφος, οι φράσεις «This article ... properly restored» να διαβαστούν: «This article examines the means through which a cultural heritage can be preserved, if the people are conscious of its significance. In the Greek reality, in particular, preventive conservation is the answer to those, pessimists, who believe (ή who quote) that all those works of art deteriorating in the storage rooms can never be properly conserved».

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Οι προσδοκίες της επιστημονικής και ερευνητικής κοινότητας για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της τεχνολογίας από τα ανταγωνιστικά προγράμματα που είχαν προκηρυχθεί δεν έχουν ευοδωθεί – μέχρι τώρα. Με εξαίρεση το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», για το οποίο ανακοινώθηκαν πρόσφατα αποτελέσματα αξιολόγησης (αν και ούτε αυτό έχει ξεκινήσει), απαράδεκτες καθυστερήσεις έχουν σημειωθεί στις αξιολογήσεις άλλων προγραμμάτων, όπως τα «Αρχιμήδης» και «Θαλής». Το πρώτο από αυτά καθυστερεί περίπου 17 μήνες και το δεύτερο εννέα. Ωστόσο, σε προτάσεις τέτοιων προγραμμάτων έχουν αποτεθεί πλέον οι ελπίδες των ερευνητών να στελεχώσουν τις ομάδες τους και να απορροφηθεί το πραγματικά πλούσιο δυναμικό των νέων επιστημόνων, κατόχων μεταπτυχιακών τίτλων, οι οποίοι βαθμιαία απομακρύνονται από τα επιστημονικά ιδρύματα ή μεταναστεύουν, με αποτέλεσμα να αποδιοργανώνεται το ερευνητικό δυναμικό του τόπου. Αρκετοί είναι αυτοί που έχουν επιλέξει την Αρχαιομετρία ως κλάδο εξειδίκευσης και προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα πεδίων, τις θετικές επιστήμες, την Αρχαιολογία, τη Συντήρηση κ.ά., έχοντας καταβάλει επιπρόσθετες προσπάθειες για να εξειδικευτούν σε αντικείμενο διαφορετικό από αυτό των αρχικών σπουδών τους. Εν τω μεταξύ νέα προγράμματα προκηρύχθηκαν από την ΓΓΕΤ (αριστεία ινστιτούτων, ενίσχυση νέων επιστημόνων σε μεταδιδακτορικό επίπεδο κ.ά.) παρακινώντας και πάλι τα επιστημονικά ιδρύματα και